

zdravnika in patronažne medicinske sestre, oskrbe na domu, Društva hospic. Posredujemo tudi 24 ur dosegljivo telefonsko številko.

Bolnik z neozdravljivo boleznijo in njegovi bližnji nas lahko potrebujejo vsak trenutek, tega se moramo zavedati v vseh timih paliativne oskrbe ne glede na to, kje delujemo. Zato se moramo med seboj tesno povezati, sodelovati in se organizirati tako, da bo zagotovljena kontinuirana paliativna oskrba bolnika.

GENOGRAM IN EKO ZEMLJEVID - PRIPOMOČKA ZA RAZISKOVANJE ŽIVLJENJSKEGA SVETA PACIENTA IN DRUŽINE

Nataša Zlodej

Onkološki inštitut Ljubljana

Svetovna zdravstvena organizacija opredeljuje paliativno oskrbo kot aktivno pomoč neozdravljivo bolnim ter njihovim svojcem. Znano je, da bolezen ne vpliva samo na življenje bolnika, ampak tudi na njegove bližnje. Pomembno je, da jih spoznamo in da tudi oni spoznajo nas, saj to vpliva na lažje nadaljnje sodelovanje.

Kot koordinatorica paliativne oskrbe, sem pogosto prva oseba, ki po pogovoru z bolnikom vstopi v kontakt s svojci in jih povabi na družinski sestanek. To je pogovor, ki je sestavljen iz medicinskega in nemedicinskega dela. Organiziran je z namenom, da se pogovorimo o bolezni. V nadaljevanju pa se pogovorimo tudi o načrtu nadaljnje oskrbe.

Pogosto se ga udeležijo vsi družinski člani in ob tem imamo priložnost za uporabo pripomočka, ki se imenuje genogram ali družinsko drevo. Ob uporabi standardnih simbolov (npr. krog ženska, kvadrat moški...) naredimo slikovni prikaz družinskih članov, sorodnikov, povezave med njimi, odnose in pomembne dogodke. Ob vsakem znaku zapišemo ime, lahko tudi starost. Vsaka generacija je narisana v novi vrstici. Iz slike je lahko tudi razvidno, kdo so člani skupnega gospodinjstva. Z uporabo tega pripomočka, lahko učinkovito razmišljamo kdo je v družinski mreži, kdo se s kom bolje razume, kdo malo manj. Risanje družinskega drevesa lahko prihrani tudi marsikatero vprašanje, ki je težavno in neprijetno, npr. v zvezi z ločitvijo, smrtjo, saj ob risanju drevesa manj boleče in pogosto spontano pridejo na površje.

Del družinskega sestanka je namenjen načrtu nadaljnje oskrbe bolnika, pri tem nam v dobro oporo lahko služi eko-zemljevid. Na sredino nastajajočega zemljevida napi-

šemo ime bolnika in zastavljen cilj/ali več ciljev, ki je/so podlaga za raziskovanje njegovega življenjskega sveta.

Opomnik sektorjev življenjskega sveta uporabnika (npr. osnovni materialni viri, socialne vloge, socialne mreže, itd.) naj ne služi kot vprašalnik za intervju. Najprej k sodelovanju povabimo bolnika, da sam navede vire, z opomnikom pa si pomagamo proti koncu, ko se sprašujemo ali smo morda spregledali in kaj še lahko upoštevamo. Zemljevidu sledi načrt ukrepov.

Uporaba metod »papierja in svinčnika« je lahko pri delu z družinami v paliativni oskrbi velik doprinos.